

Jutta Tikkanen

Tietopyyntö tuulivoimalasuunnitteluun liittyen (Diaarinumero: KNGDno-2023-251)

Kangasniemen kunta on vastaanottanut liitteen mukaisen tietopyynnön tuulivoimasuunnitteluun liittyen 20.6.2023. Vastaus tietopyyntöön lähetetään kunnan asianhallintajärjestelmästä sen lähettäjälle Jutta Tikkaselle. Tietopyynnön ovat hänen lisäksi allekirjoittaneet Terhi Hokkanen, Mikko Häkkinen, Anu Kangas, Petri Laitinen, Riitta Laitinen, Marja-Liisa Rissanen, Jukka Ristolainen, Sini Salin, Satu Tiihonen ja Suvi Vesanen

Kangasniemen kunta vastaa tietopyyntöönne seuraavasti:

Yleistä Kangasniemen kunnan tuulivoima-asioihin liittyvää:

1. Kangasniemen kunta on tehnyt tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden selvityksen. Laaditun selvityksen tuloksia voidaan hyödyntää seuraavassa Etelä-Savon vaihemaakuntakaavassa ja Kangasniemen kunnan tuulivoiman yleiskaavoituksessa. Selvityksen taustalla on ollut Suomen asettama tavoite olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Yksi keino hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi on lisätä tuulivoiman tuotantoa. Kesäkuussa on lisäksi julkaistu Etelä-Savon ilmastotiekartta, jonka laadintaan Etelä-Savon kuntia on myös osallistettu.

Näihin liittyvä materiaali on luettavissa:

<https://kangasniemi.cloudnc.fi/fi->

[FI/Toimielimet/Kunnanvaltuusto/Kokous_1322023/Tuulivoimatuotantoon_soveltuvien_alueide\(16584\)](https://kangasniemi.cloudnc.fi/fi-Toimielimet/Kunnanvaltuusto/Kokous_1322023/Tuulivoimatuotantoon_soveltuvien_alueide(16584))

<https://www.sttinfo.fi/tiedote/juuri-julkaistu-etela-savon-ilmastotiekartta-viitoittaa-tieta-kohti-hiilineutraalia-maakuntaa-ja-siivittaa-vihrean-siirtoinvestointeja?publisherId=69817875&releaseId=69992867>

2. Suur-Savon Sähkö Oy on tehnyt aloitteen Kangasniemen kunnalle MRL 77 §:n mukaisen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laadinnasta Huuhtimäen alueelle.

Tähän liittyvä materiaali on luettavissa:

<https://kangasniemi.cloudnc.fi/fi->

[FI/Toimielimet/Kunnanhallitus/Kokous_562023/SuurSavonSahko_Oyn_esitys_osayleiskaavan\(17342\)](https://kangasniemi.cloudnc.fi/fi-Toimielimet/Kunnanhallitus/Kokous_562023/SuurSavonSahko_Oyn_esitys_osayleiskaavan(17342))

<https://kangasniemi.cloudnc.fi/fi->

[FI/Toimielimet/Kunnanvaltuusto/Kokous_1262023/SuurSavonSahko_Oyn_esitys_osayleiskaavan\(17417\)](https://kangasniemi.cloudnc.fi/fi-Toimielimet/Kunnanvaltuusto/Kokous_1262023/SuurSavonSahko_Oyn_esitys_osayleiskaavan(17417))

)

Tietopyynnössänne pyydätte tietoja siitä, ketkä kunnan viranhaltijat ovat kutakin kysymystä käsitelleet ja kunnan päätöksentekolinkeistä on nähtävissä asiaa valmistelleiden viranhaltijoiden tiedot.

Kysymyksiinne vastaamme lyhyesti seuraavaa:

Kysymys 1. ja 2.

1. Millaista taloudellista tulosta kunta tavoittelee tuulivoimaloista? 2. Mikä määrä tuulivoimaloita mahdollistaa Kangasniemen veroprosentin painamisen nolnaan?

Kunta ei ole tehnyt erillistä selvitystä hankkeiden mahdollisesta toteutumisesta saatavasta rahallisesta hyödystä. Luonnollisesti toteutuessaan tuulivoimaloista saatava ensisijainen hyöty kunnalle on kunnan saama kiinteistöverojen tuotto sekä vastaaminen Suomen hiilineutraaliustavoitteen. Taloudellisen hyödyn näkökulmaa sivutaan kunnan teettämässä yleisessä tuulivoimaan soveltuvien alueiden selvityksessä ja kunta suhtautuu esitettyyn hyötyyn realistisesti.

Kysymys 3. Mitä eroja kunnan näkökulmasta on eri vaihtoehtojen välillä 1) rakentaa tuulimyllyt vain maakuntakaavassa oleville alueille, 2) vain kunnan itse tunnistamille alueille tai 3) molemmille alueille?

Kangasniemen kunnan tekemää selvitystä voidaan hyödyntää seuraavassa Etelä-Savon vaihemaakuntakaavassa, kesäkuussa julkaistun Etelä-Savon ilmastotiekartan vuosittaisten päivitystarkastelujen yhteydessä ja Kangasniemen kunnan tuulivoiman yleiskaavoituksessa. Esittämämme kysymys mitä eroja kunnan näkökulmasta on mille esitetylle alueelle tuulivoimaa rakennetaan edellyttäisi, että jokaisella alueella olisi hankesuunnitelma / kaavamuutos vireillä ja jokainen alue olisi vuokrattu tuulivoiman tuottamiseen ja kysymämme vertailua voitaisiin tehdä esim. YVA menettelyyn perustuen

Esitetyt alueet ovat valikoituneet potentiaalisiksi tuulivoiman rakentamisalueiksi monen eri perusteen täytyessä. Tarkemmat analyysit alueiden soveltuvuuksista tuotantoon tehdään viimeistään kaavaprosessin yhteydessä, jolloin myös maa-alueiden mahdollisuudet tuulivoiman käyttöön otosta selviävät tarkemmin. Tällöin myös selviävät maa-alueiden väliset erot. Jokaisen potentiaalisen alueen käytöstä ja edelleen vuokraamisesta vastaa maanomistaja.

Kysymys 4. Millä perusteella kunnan esiselvityksessä olleet alueet 1-3 ja Huuhtimäki valittiin?

Tuulivoimaan sopivien alueiden valinta ja niihin liittyvä kriteeristö selviää tehdystä selvityksestä.

Kysymys 5. Miten tuulivoimaa ja aurinkovoimaa arvioitiin sähköntuotannonkeinona ennen päätymistä tuulivoimaan?

Kangasniemen kunta on kuntastrategiassaan päättänyt olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Samoin kunta on päättänyt etsiä uusia energiatuotannon vaihtoehtoja, esimerkiksi aurinko- ja tuulivoima sekä biokaasu. Tämä tarkoittaa, että kunnassa suhtaudutaan vakavasti kaikkiin niihin hankkeisiin, jotka edistävät kyseisten energiamuotojen edistämistä. Kunta itse ei ole energiantuottaja, eikä näinollen tee vertailuja eri energiamuotojen välillä. Kunta tarjoaa tietoa ja tarvittaessa mahdollisuuksia kaikille niille toimijoille, jotka haluavat kunnan alueella toimia kunnan hiilineutraaliustavoitteen edistämiseksi.

Kysymys 6. Millaisia muita kunnan kasvuun ja talouteen vaikuttavia tekijöitä arvioitiin ennen päätymistä tuulivoimaan esim. miten kunta huomioi laskelmissaan verotulojen kasvattamisen yritystoiminnan ja palvelujen kehittämisen kuten luontomatkojen ja turismin keinoin?

Mahdollisen tuulivoiman rakentamisen taloudelliset vaikutukset selviävät em. selvityksestä.

Kysymys 7. Kunnan FCG:llä teettämästä selvityksestä käy ilmi tuulivoimala-alueiden pinta-ala. Kuinka paljon metsää ja muuta maastoa tulee käsitellä, ottaa käyttöön mahdollisesti kaataa metsää, tuulivoimaloiden tarvitseman infran esim. tie- tai sähköverkoston vuoksi?

Mahdollisen tuulivoiman rakentamisen vaikutukset metsiin selviävät em. selvityksestä.

Kysymys 8. Miksi suunnitelmissa on rakentaa aiempaa korkeampia voimaloita?

Jokaisen alueen tuulivoimaloiden koko päätetään kunkin alueen kaavaprosessissa. Tuulivoiman tuottaja esittää oman ratkaisunsa kaavan laatijalle. Kaavan laatija laatii kaavaluonnoksen ja esittää sen kunnalle. Tämän perusteella kunta valmistele kaavaprosessin. Kaavaprosessiin kuuluu oleellisesti YVA menettely sekä kuntalaisten osallistaminen. Kuntalaisia kuullaan kaavaprosessin eri vaiheissa. Lopullisessa kunnanvaltuuston kaavan hyväksymispäätöksessä tullaan huomioimaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, että myös tuulivoimarakentamisen erityiset ehdot täytyvät.

Kysymys 9. Mille korkeudelle tuulivoimaloiden lakikorkeus ulottuu suunnitelluilla rakennuspaikoilla merenpinnasta?

Kts. vastaus kysymys 8.

Kysymys 10. Vastaukset alueittain. Miten kunnassa käsiteltiin tuulivoiman vaikutukset ilmastomuutosnäkökulmasta? a) Tuulivoiman hiilidioksidipäästöt ovat yli 22x ydinvoimaan nähden <https://tvky.info/2022/02/tuulivoiman-hiilidioksidipäästöt-ovat-yli-22-kertaisia-ydinvoimaan-verrattuna/> b) Suomen metsät ovat globaalisti osa kriittistä ekosysteemiä. Näitä metsiä on mm. Kangasniemen alueella. Millä kunta perustelee metsien kaatamisen tuulivoiman alta?

Kts vastaus kysymys 5.

Kysymys 11. Mitkä ovat kunnan tuulivoiman jatkosuunnitelmat nykyisten kartoitettujen alueiden jälkeen?

Maakuntaliitossa on 3 vaihemaakuntakaava valmistella. Kunnan tekemällä selvityksellä on vaikutusta maakuntakaavan laatimiseen. Maakuntakaavan laatimista voi seurata maakuntaliiton sivuilta. Myös maakuntakaavan laatimiseen voivat kuntalaiset vaikuttaa suoraan.

Jatkossa kunta käsittelee päätöksenteossaan kaikki vireilletulleet tuulienergiaan tai muuhun uusiutuvaan energiaan liittyvät kaavamuutoshankkeet kuten kohdassa kaksi Suur-Savon-Sähkön osayleiskaava hanke Huuhtimäen alueella.

Kysymys 12. Miksi kunta ei ensin päättä tuulivoiman rakentamisen periaatteista mm. suojavaoähykkeistä ja ympäristösuojelulakeihin sitoutumisesta kuten maaperän ja pohjaveden ehdottomaan pilaamiskieltoon liittyen vaan etenee suoraan hankesuunnitteluun?

Esittämäne asiat tulevat esille kaavaprosessiin kiinteästi liittyvään YVA menettelyn yhteydessä.

Kysymys 13. Miten kunta arvioi luotettavalla tavalla näiden kaikkien alueiden lähellä asuviin ihmisiin ja luontoon kohdistuvia yhteisvaikutuksia/haittavaikutuksia, jos useammalle alueelle rakennetaan tuulivoimaa?

Tällä hetkellä kunnalla ei ole tiedossa kuin yksi hanke tuulivoiman rakentamiseen liittyen. Kts. vastaus kysymys 15.

Kysymys 14. Julkisen toimijan vastuulla on yhdenvertaisuuden toteuttaminen omissa palveluissa ja päätöksissä. a. Miten kunta perustelee yhdenvertaisuuden vastaisen toiminnan suunnitelleessaan usean tuulivoimala-alueen perustamista lähekkäin toisiaan, jolloin haittavaikutusten kuormitus kohdistuu samoille asukkaille (vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat)? b. Miten kunta kompensoi kyseisille kuntalaisille asuntojen (vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen) arvonlaskun?

kts. vastaus kysymys 13.

Kysymys 15. Missä voi perehtyä kunnan tuulivoimaprojektien laskelmiin?

Kangasniemen kunta ei ole tuulivoiman rakennuttaja. Kunta toimii kaavoittajan roolissa. Tuulivoiman rakentamiseen liittyviin laskelmiin voitte tutustua esim. Suur-Savon-Sähkö Oy:n kanssa. Kangasniemen kunta ei ota myöskään kantaa yksittäisten maanomistajien sitoumuksiin vuokrata maa-alueitaan toimijoille. Kunta ei omista maata Huuhtimäen alueella.

Kysymys 16. Mitkä eri tahot ja millä summilla rahoittavat 1) Huuhtimäen tuulivoimaloiden rakentamisen, 2) muut alueet?

Kts. vastaus kysymys 15.

Kysymys 17. Mitä asioita kunta on muuttanut suunnitelmissaan sen myötä, että on kuultu kuntalaisia ja vapaa-ajan asukkaita?

Kunta käsittelee kaikki kannanotot ja yhteydenotot kaavaprosessiin liittyvänä kuntalaispalautteena. Kaavan laatimisprosessi siirtyy vireilletulovaiheesta luonnosvaiheeseen. Kunta toimittaa kaikki palautteet ja antamansa vastaukset kaavan laatijalle. Kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa kaavan laatimiseen sen eri vaiheissa.

Huuhtimäkeä koskeva kaava-aloite on tullut Suur-Savon Sähkö Oy:n taholta. Kunta on käsitellyt sen ja kunnanvaltuusto on päätenyt siihen, että kaavoitusprosessi voidaan käynnistää. Tekemällään päätöksellä Kangasniemen kunta ei ole sitoutunut siihen, että kyseinen kaava tulaisiin aikanaan hyväksymään ja suurimpaan osaan tietopyynnössä olevista kysymyksistä kaavaprosessi antaa vastauksia. Prosessi tulee

kestämään useamman vuoden ja se toteutetaan hyvän hallintotavan mukaisesti kuulemisineen ja tarkempiin arvioihin siitä, onko hanke kunnan edun mukainen.

Viittauksenne, ettei kunta ole vastannut esittämiin kysymyksiin voimme todeta, että 5.6.2023 mennessä kuntaan on saapunut 7 eri kannanottoa, osa samoilta henkilöiltä. Nämä on kaikki käsitelty kunnan päätöksenteossa oheismateriaalina. Yksi kuntalaisaloite on liitetty kaava-asian käsittelyyn. Edelleen palautteita on tullut 26.6.2023 mennessä 8 kappaletta, joihin kaikkiin on vastattu. Mikäli tiedossanne on joku jonka viestiin ei ole vastattu, pyydämme yksilöimään tämän tarkemmin, jotta voimme korjata virheemme. Yhteydenotot eivät aina tule esim. kirjaamon osoitteeseen vaan saattavat mennä yksittäisille viranhaltijoille.

Kaavoitusprosessia voi seurata kunnan sivuilta, johon on nyt kerätty tähän mennessä kertynyt aineisto.

<https://kangasniemi.cloudnc.fi/fi-FI/Kaavat>

Seuraava vaihe kunnan osalta Huuhtimäen tuulivoimahankkeessa on, että osallistumme ELY-keskuksen edellyttämään ennakkoneuvottelumenettelyyn, joka sisältyy nykyiseen YVA-lakiin:

8 § Ennakkoneuvottelu

Ennen ympäristövaikutusten arviointiohjelman toimittamista tai arviointimenettelyn kuluessa yhteysviranomaisen voi omasta aloitteestaan taikka toisen asiaa käsittelevän viranomaisen tai hankkeesta vastaavan pyynnöstä järjestää ennakkoneuvottelun yhteistyössä hankkeesta vastaavan ja keskeisten viranomaisten kanssa. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

Kangasniemellä 27.6.2023

Kangasniemen kunta

Sari Linturi-Sahlman
hallintojohtaja

Hei,

Kangasniemen kunta suunnittelee tuulivoiman laaja-alaista rakentamista alueelleen. Asia herättää ristiriitaisia ajatuksia asukkaissa, eikä kunnan julkisista lähteistä ole mahdollista seurata päätöksentekoon johtanutta keskustelua riittävän avoimesti. Eri yhteyksissä ja eri henkilöiden kunnalle esittämiin kysymyksiin kunnan viranhaltijat ovat jättäneet vastaamatta.

Näistä syistä päädyimme tekemään tämän tietopyynnön. Kysymykset ovat listattuna alla. Vastaukseksi riittää viittaus kunnan päätöselinten kokouspöytäkirjoihin, jos vastaus niistä on löydettävissä.

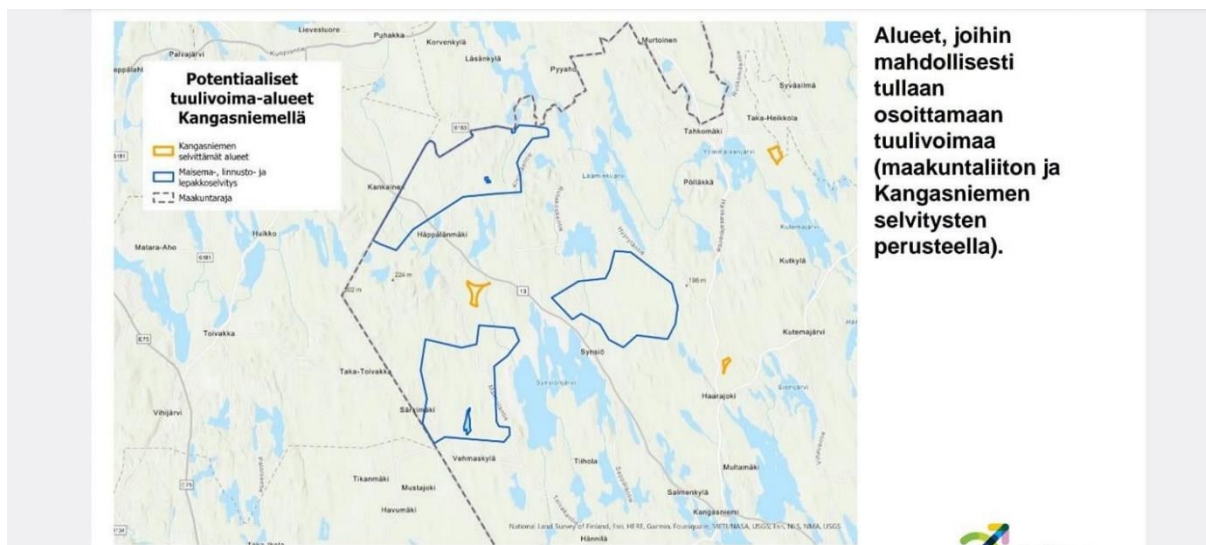
Pyydämme myös tiedot, ketkä viranhaltijat ovat kutakin kysymystä käsitelleen ja tietopyynnölle annettava diaarinumero.

Kysymykset:

1. Millaista taloudellista tulosta kunta tavoittelee tuulivoimaloista?
2. Mikä määrä tuulivoimaloita mahdollistaa Kangasniemen veroprosentin painamisen nolnaan?

[Moni kunta voisi painaa veroprosenttinsa nolnaan tuulivoiman tuottojen ansiosta – katso lista | Yle Uutiset](#)

3. Mitä eroja kunnan näkökulmasta on eri vaihtoehtojen välillä
 - 1) rakentaa tuulimyllyt vain maakuntakaavassa oleville alueille,
 - 2) vain kunnan itse tunnistamille alueille tai
 - 3) molemmille alueille?

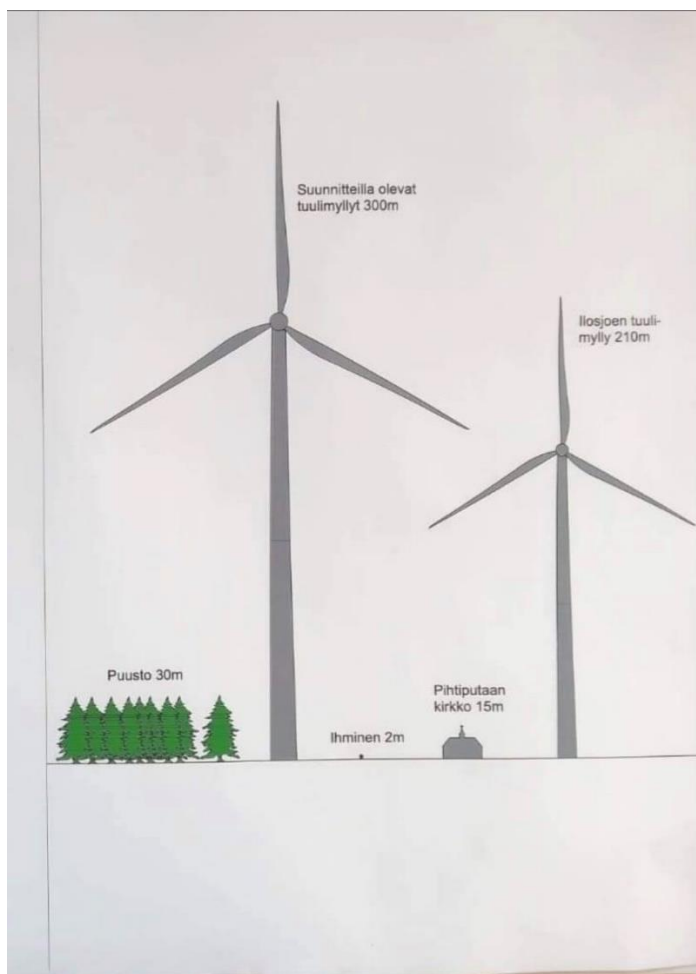

4. Millä perusteella kunnan esiselvityksessä olleet alueet 1-3 ja Huuhtimäki valittiin?

5. Miten tuulivoimaa ja aurinkovoimaa arvioitiin sähköntuotannonkeinona ennen päättymistä tuulivoimaan?
6. Millaisia muita kunnan kasvuun ja talouteen vaikuttavia tekijöitä arvioitiin ennen päättymistä tuulivoimaan esim. miten kunta huomioi laskelmissaan verotulojen kasvattamisen yritystoiminnan ja palvelujen kehittämisen kuten luontomatkailun ja turismin keinoin?
7. Kunnan FCG:llä teettämästä selvityksestä käy ilmi tuulivoimala-alueiden pinta-alat. Kuinka paljon metsää ja muuta maastoa tulee käsitellä, ottaa käyttöön mahdollisesti kaataa metsää, tuulivoimaloiden tarvitseman infran esim. tie- tai sähköverkoston vuoksi?

<https://www.tekniikkatalous.fi/uutiset/pois-alta-tuulivoimalan-lavat-tulevat-video-nayttaa-miten-lahes-100-metria-pitka-kuljetus-kaantyy-liikenneympyrassa/b3627936-2a02-4091-b41d-29018b334075>

8. Miksi suunnitelmassa on rakentaa aiempaa korkeampia voimaloita?

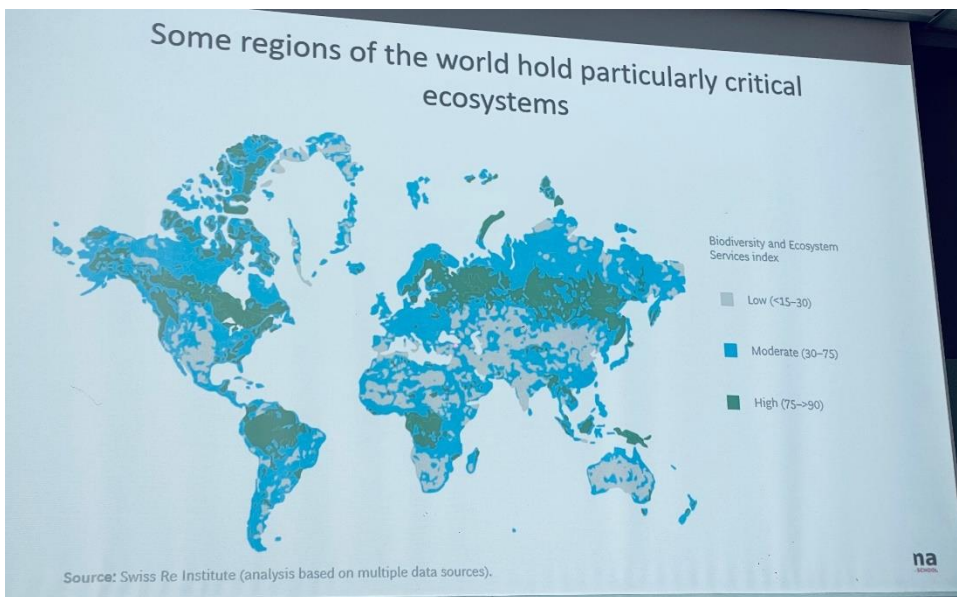
9. Mille korkeudelle tuulivoimaloiden lakikorkeus ulottuu suunnitelluilla rakennuspaikoilla merenpinnasta? Vastaukset alueittain.

10. Miten kunnassa käsiteltiin tuulivoiman vaikutukset ilmastomuutosnäkökulmasta?

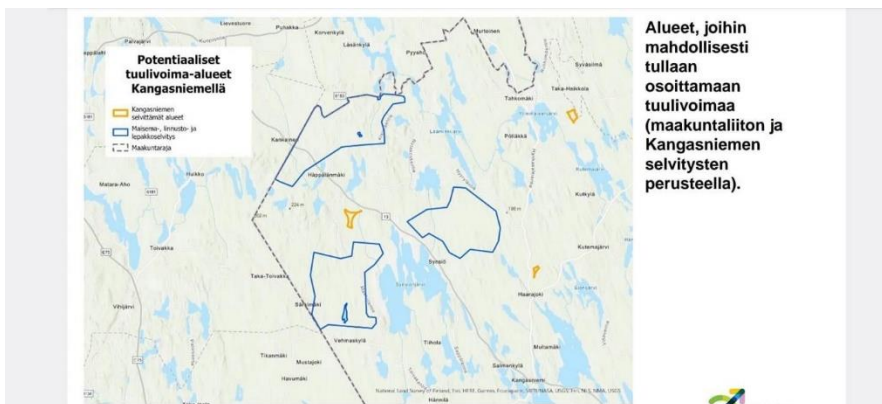
a) Tuulivoiman hiilidioksidipäästöt ovat yli 22x ydinvoimaan nähden

<https://tvky.info/2022/02/tuulivoiman-hiilidioksidipaastot-ovat-yli-22-kertaisia-ydinvoimaan-verrattuna/>

b) Suomen metsät ovat globaalisti osa kriittistä ekosysteemiä. Näitä metsiä on mm. Kangasniemen alueella. Millä kunta perustelee metsien kaatamisen tuulivoiman alta?

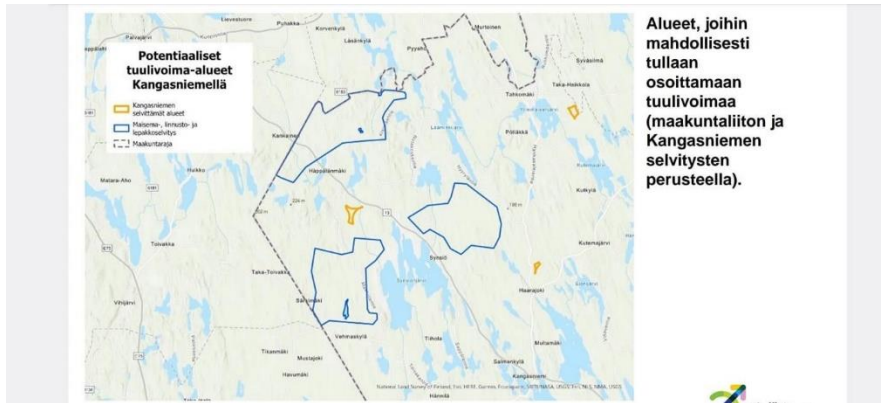
11. Mitkä ovat kunnan tuulivoiman jatkosuunnitelmat nykyisten kartoitettujen alueiden jälkeen?

12. Miksi kunta ei ensin päättää tuulivoiman rakentamisen periaatteista mm. suojavyöhykkeistä ja ympäristösuojelulakeihin sitoutumisesta kuten maaperän

ja pohjaveden ehdottomaan pilaamiskieltoon liittyen vaan etenee suoraan hankesuunnitteluun?

13. Miten kunta arvioi luotettavalla tavalla näiden kaikkien alueiden lähellä asuviin ihmisiin ja luontoon kohdistuvia **yhteisvaikutuksia/haittavaikutuksia**, jos useammalle alueelle rakennetaan tuulivoimaa?

14. Julkisen toimijan vastuulla on yhdenvertaisuuden toteuttaminen omissa palveluissa ja päätöksissä.

- Miten kunta perustelee yhdenvertaisuuden vastaisen toiminnan suunnitelleessaan usean tuulivoimala-alueen perustamista lähekkäin toisiaan, jolloin haittavaikutusten kuormitus kohdistuu samoille asukkaille (vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat)?
- Miten kunta kompensoi kyseisille kuntalaisille asuntojen (vakituisen ja vapaa-ajan asuntojen) arvonlaskun?

[Vindkraft, Vindmøller | Vindkraft-anlegg senker verdien på boliger betydelig](#)

15. Missä voi perehtyä kunnan tuulivoimaprojektien laskelmiin?

16. Mitkä eri tahot ja millä summilla rahoittavat 1) Huuhtimäen tuulivoimaloiden rakentamisen, 2) muut alueet?

17. Mitä asioita kunta on muuttanut suunnitelmissaan sen myötä, että on kuultu kuntalaisia ja vapaa-ajan asukkaita?

Odotamme vastausta julkisuuslain mukaisesti 14 vuorokauden sisällä.

Ystävällisesti,
Terhi Hokkanen
Mikko Häkkinen
Anu Kangas
Petri Laitinen

Riitta Laitinen
Marja-Liisa Rissanen
Jukka Ristolainen
Sini Salin
Satu Tiihonen
Jutta Tikkanen
Suvi Vesanen